

La Confraria de Sant Joan i els Goigs

per Jaume Busqué i Marçet

El 1596 ja existia la Confraria de Sant Joan Baptista de Sabadell, que era la dels joves. El Consell establí que els confreres, a la matinada del dia de Sant Joan fessin mostra de llurs armes en la casa del seu capità, i ordenava l'assistència a les processons de la parròquia i establia que els fadrins de quinze anys anessin al davant amb els "abanderados". En els llibres de l'Arxiu Municipal de Sabadell, consta que el dia 2 de novembre de 1608, el Consell de Santjoanistes designà el pagament anyal als confreres i amics que integraven la Confraria del seu Sant Patró.

En el Llibre de Resolucions 1635/1637. Tom A.7., pàg. 184, llegim que es féu un retaule de Sant Joan i que el Consell hi aportà 44 lliures en 4 anys. L'acord diu: "*Item determinant se donés a la Confraria de Sant Joan ajuda per lo retaule de la capella de Sant Joan que ha fet i de pagar onze lliures quiscun any*".

El les "Notes Històriques de la Parròquia de Sant Feliu" pàg. 70, Mn. Frederic Martí Albanell, fa constar el decret que donà l'11 d'octubre de 1728 el bisbe de Barcelona, Bernat Ximenez, referint-se a l'altar i retaule de Sant Joan, "*Manà al beneficiat i administradors, posen dit altar y retaule en lo costat dret de dita Capella de Ntra. Sra. de Roser ahon avem vist pot comodament estar;...*"

En el Museu d'Història, existeix un tabernacle d'aquesta Confraria i la imatge del sant, bellament policromada amb or i vermell de plecs harmoniosos, però de testa mediocre. Pel Corpus de 1791, 23 de juny, s'hi afegiren quatre àngels, que sense daurar costaren 34 lliures. Aquest tabernacle té el sòcol executat amb filigrant treball de marqueteria.

En 1846 per Sant Joan i durant la processó es cantaven cobles en llengua castellana; el text figura en l'obra de Mn. Frederic Martí i Albanell.

El 1854 aquesta vella confraria posseïa un hort i disfrutava del seus beneficis. Era anomenat l'"hort de Sant Joan" situat al final del carrer del Safareig, avui plaça del Gas, que abans, a petició dels partidaris d'Espartero, es nomenà del Duc de la Victòria.

La Confraria disfrutava de prerrogatives. El Papa Lleó XIII el 1789 concedia indulgències "*in articulo mortis*" als confreres i l'any 1899 el bisbe de Barcelona Dr. Josep M. Urquinaona aprovava els Estatuts que foren impresos per la Tipografia Vives de Sabadell.

Tenim uns "*Goigs de l'antiquíssima y Real Confraria de Amichs de Sant Joan Baptista de Sabadell*". Foren editats en forma de tríptic 9.5x17.5. Hi ha una fotografia de la imatge. Al centre hi ha els goigs en forma de quinze versos l'entrada i la tornada. No hi ha l'autor, ni música ni data. A l'Arxiu Històric de Barcelona (Casa de l'Ardiaca) n'hi ha un exemplar ingressat l'any 1932.

Aquests mateixos goigs s'editaren després per la Biblioteca Sabadellenca, Col.lecció "*Els Nostres Goigs*" Núm 6, Any 1927-1930

i 1935. Consten de 13 versos. És un arranjament dels anteriors dels quals han estat suprimits l'avantpenúltim i l'últim. Diuen: "*Lletra del P. Francesc X. Sallarès, Escolapi. Dibuix de Marian Ribas*". El Sr. Marian Ribas i Bertran, actualment és Membre Correspondent a Mataró, de la Fundació Bosch i Cardellach.

En publicar-los el 1927, se'n féu un arranjament com es pot comprovar llegint el text d'un i de l'altre. Els publicats per la Biblioteca Sabadellenca, l'orla i els gerros que els ornamenta procedeixen del fons propi de Joan Sallent impressor, puix que es troben en altres del 1923. El dibuix que representa Sant Joan i una inscripció que diu "*Agnus*", un anyell a l'esquerra del sant i al fons uns arbres, diu el propi autor que van servir per uns altres goigs, l'església o capella dels quals no recorda, però assegura que va consultar, prèviament, a Joan Costa i Deu quan es vegeren a la redacció del "*Correo Catalan*". No hi ha música.

Tabernacle de Sant Joan que es conserva en el Museu d'Història de Sabadell.

El P. Francesc X. Sallarès, escolapi (28/6/1838 - 8/2/1910) té una Salve Regina dedicada a "*Nostra Señora de la Salut qu'es venera en sa Ermita de la ciutat de Sabadell*". Editada per la Impremta Vives, sense data (suposem pels volts del 1889) ni nom de l'autor, el gravat és molt deficient i es troba en goigs de la mateixa època. Els Amics dels Goigs, Sabadell, en féu una edició facsímil el 1981. Aquesta Salve Regina la trobem també editada per la Biblioteca Sabadellenca, Col.lecció "*Els Nostres Goigs*", Núm. 2, Any 1927, 1930, igual que els de Sant Joan Baptista; és llavors quan consta que n'és autor el P. Sallarès.

E. P. Sallarès va exercir el professorat en els col.légis de Moià, Barcelona i Reus. Re-

tornà a Sabadell el 1869. Nomenat rector els 1875-1879. Va emprendre l'obra del Col.légi que és avui Casa Consistorial. Rector a Mataró, uns anys després retornà a Sabadell i aquí perdé la vista. Gran orador, erudit en les arts i lletres. Mestre de grans literats de la seva època. Filòsof, Matemàtic i Teòleg. Malgrat la seva invidència procurava conversar i donar ensenyança als seus alumnes i exalumnes.

No sabem quan devia escriure aquests goigs i a la Salve Regina. Probablement estigueren inèdits entre uns cinquanta a quaranta anys.

En 1961, la Confraria de Sant Joan els editava a dos colors. No hi ha peu d'impremta, però es pot suposar per Joan Sallent. L'orla és diferent però els gerros i el gravat al boix són iguals.

La mateixa lletra, una altra edició en forma d'estampa. Sense data. Dos fulls 10x13, imprès a quatre cares, per J. Sallent Sucr. El davant hi ha el mateix gravat, la segona pàgina una inscripció que diu: "*Goigs que a son excels patró Sant Joan Baptista, Endreça la Confraria de Sant Joan de la Ciutat de Sabadell*". No hi figura l'autor.

Una altra, en forma d'estampa, a quatre planes 7.5x13.5. Al davant la mateixa imatge de Sant Joan del tríptic, diu: "*Confraria d'Amichs de Sant Joan Baptista. Sabadell*". Hi ha uns goigs que segons un facsímil d'una edició de els "Amics dels Goigs", música de Mn. Francesc Baldelló i boixos de l'Obiols. La lletra, que res té a veure amb l'anterior, es va atribuir al Dr. Josep Torras i Bages (figura en les seves Obres Completes, Volum. V.XII. pàg. 143) i que en el "*Diario de Barcelona*" de 24 de juny de 1922, Valeri Serra i Baldú fa evinent que és un error. I ho és de debò perquè he trobat investigant a l'Arxiu Històric de Barcelona, aquesta mateixa lletra en uns editats a Vic, el 1828.

Tenim poques notícies d'aquesta Confraria, després del daltabaix del 1936-1939. Abans n'havia estat consiliari Mn. Joan Canyameras i des dels anys 1958-1964 ho fou Mn. Joan Peris i Vives, sacerdot sabadellenc que procedent de la rectoria de Sant Marçal del Montseny, havia estat nomenat el 1957, beneficiari de Sant Feliu. Va morir a Sabadell el 25 de març de 1978.

Aquesta Confraria era exclusiva dels "Joans" i fou Mn. Joan Peris qui va fer editar els goigs del 1961.

Bibliografia:

Notes Històriques de Sant. Feliu. Mn. Frederic Martí i Albanell.

Referències:

Marian Ribas Bertran
Llorenç Barceló i Fau
Rosa Peris Vives
Arxiu Històric de Sabadell
Arxiu Històric Municipal de Barcelona (Casa de l'Ardiaca).